Maa- ja metsätalousministeriö

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan maatalousjaoston kuuleminen 25.10.2023

Vastaus kansanedustaja Mikkosen kysymykseen

Mikä on Kotimaisen kalan edistämisohjelmassa määriteltyjen toimenpiteiden joustavuus EMKVR-varojen käyttöön liittyen? Onko tarkempia tietoja varojen käytöstä?

Kotimaisen kalan edistämisohjelma on valtioneuvoston periaatepäätöksellä hyväksytty asiakirja. Sen toteuttamista rahoitetaan osin siihen valtion talousarvioissa 2020-2022 osoitetulla kansallisella rahoituksella ja osin Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston (EMKVR) Suomen ohjelman 2021-2027 rahoituksella. Sekä kansallinen rahoitus että EMKVR:n kansallinen osuus tulevat Elinkeinokalatalouden edistämisen momentilta 30.40.62. EMKVR-hankkeiden rahoitus sisältää lisäksi myös EU-osuuden, joka niin ikään osoitetaan momentille 30.40.62. Osa Kotimaisen kalan edistämisohjelman toimenpiteistä ei vaadi erillistä rahoitusta, vaan niitä edistetään virkatyönä.

Kotimaisen kalan edistämisohjelmalle on olemassa oma toimenpiteiden toteuttamissuunnitelmansa. Toteuttamissuunnitelmassa on avattu kunkin toimenpiteen kohdalla konkreettiset toimet, vastuutaho sekä rahoituslähde. Toteutussuunnitelma on ns. elävä asiakirja, jota päivitetään säännöllisesti yhdessä toimialan ja sidosryhmien kanssa kirjaamalla toimenpiteiden toteutuksen tilanne ja toteutustapa. Siihen voidaan lisätä myös myöhemmin käynnistettäviä edistämisohjelman mukaisia toimia. Varojen käyttöä seurataan ja suunnitellaan maa- ja metsätalousministeriössä. Edistämisohjelman varoja on käytetty mm. kuluttaja- ja markkinalähtöisyyttä vahvistaviin hankkeisiin, esimerkkinä Kalakumous-vaikuttajaverkoston perustaminen ja SeaFood Innovations -kilpailu.

Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston osalta rahoituksen jakautuminen eri kokonaisuuksille on määritelty Suomen ohjelmassa, joka on valtioneuvoston ja Euroopan komission hyväksymä asiakirja. Jos ohjelman rahoitustaulukkoa halutaan muuttaa, se vaatii seurantakomitean käsittelyn, valtioneuvoston päätöksen ja Euroopan komission hyväksynnän. Suomen ohjelmassa on esitetty ohjelman strategiset tavoitteet sekä rahoituksen käytön pääkohteet. Ohjelma ei kuitenkaan sisällä kaiken kattavaa listausta rahoitettavista toimista, eli ohjelmassa kuvattujen toimenpiteiden sisällä on jonkin verran liikkumavaraa. Myönnettävästä tuesta on säädetty kansallisesti lailla ja valtioneuvoston asetuksella.

EMKVR-ohjelman 2021-2027 rahoitus jakautuu toimintalinjoittain seuraavasti:

Toimintalinja	**EU ja kansallinen rahoitus yhteensä €**
1. Kestävän kalastuksen ja vesien elollisten luonnonvarojen ennallistamisen ja säilyttämisen edistäminen	7 133 3103
2. Kestävien vesiviljelytoimien sekä kalastus- ja vesiviljelytuotteiden jalostuksen ja kaupan pitämisen edistäminen	5 336 6749
3. Kestävän sinisen talouden mahdollistaminen rannikko-, saari- ja sisämaa-alueilla sekä kalastus- ja vesiviljely-yhteisöjen kehittämisen edistäminen	10 483 453
4. Kansainvälisen valtamerten hallinnoinnin vahvistaminen sekä turvallisten, turvattujen, puhtaiden ja kestävästi hoidettujen merten ja valtamerten mahdollistaminen	5 135 656